

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach**

Kielce, dnia stycznia 2010 r.

**Pan
Wojciech Przybylski
Dyrektor
Zespołu Opieki Zdrowotnej
w Końskich**

S/09/005
LKI-4112-01/2009

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (DzU z 2007 r. nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach przeprowadziła kontrolę w Zespole Opieki Zdrowotnej w Końskich (ZOZ), w zakresie wykorzystania środków publicznych oraz udzielania zamówień publicznych w okresie od 1 stycznia 2008 r. do 31 lipca 2009 r.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym w dniu 14 grudnia 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, ocenia działalność ZOZ w zakresie objętym kontrolą.

1. Pomimo obowiązku wynikającego z art. 47 ust. 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (DzU nr 249, poz. 2104 ze zm.), Dyrektor ZOZ nie ustalił w formie pisemnej procedur kontroli finansowej dotyczącej procesów związanych z gromadzeniem i rozdysponowaniem środków publicznych oraz gospodarowaniem mieniem.

Obowiązująca w ZOZ polityka rachunkowości nie zawierała wszystkich zapisów wymaganych dotyczących art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (DzU z 2009 r. nr 152, poz. 1223 ze zm.). Brak było opisu wzajemnego powiązania zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na informatycznych nośnikach danych (ust. 1 pkt 3b), opisu algorytmów oraz zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania (ust. 1 pkt 3c), a także systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów, w tym dowodów księgowych (ust. 1 pkt 4).

Niezgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości wykazano w polityce rachunkowości nieaktualne wersje programów komputerowych używanych do ewidencji finansowo-księgowej.

2. ZOZ wydatkował w badanym okresie na finansowanie podróży służbowych pracowników łącznie 113,3 tys. zł, w tym na podróże służbowe dyrekcji ZOZ kwotę 3,7 tys. zł (3,24%).

Analiza 14 poleceń wyjazdu służbowego wykazała nieprawidłowe rozliczenie ośmiu z nich (57,1%). Niezgodnie z § 5 ust. 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (DzU nr 236, poz. 1990 ze zm.), w pięciu poleceniach wyjazdu służbowego nie została ustalona stawka, według której zostaną rozliczone koszty używania przez pracowników w celach służbowych samochodów prywatnych. W dwóch innych poleceniach wyjazdu służbowego nie podano godzin przejazdu, co uniemożliwiało ustalenie prawidłowości dokonanych rozliczeń, a w jednym zawyżono ryczałty na dojazdy oraz noclegi.

3. NIK negatywnie ocenia sposób przeprowadzenia przez ZOZ inwentaryzacji składników majątkowych.

Z naruszeniem art. 26 ust. 1 ustawy o rachunkowości przeprowadzano inwentaryzację:

- ciągłą rzeczowych aktywów trwałych metodą spisu z natury w okresie od 5 września 2005 r. do 31 grudnia 2008 r., bowiem nie dokonano spisu z natury środków trwałych będących na stanie komórki organizacyjnej ZOZ pod nazwą *Rejestracja*;
- w drodze weryfikacji sald wg stanu na 31 grudnia 2008 r., gdyż nie objęto weryfikacją sald środków trwałych niskocennych o wartości 4.374,7 tys. zł.

Pomimo obowiązku wynikającego z art. 27 ust. 2 ustawy o rachunkowości, nie rozliczono różnic inwentaryzacyjnych wynikających z dokonanych spisów z natury środków pieniężnych oraz papierów wartościowych w kasie wg stanu na 1 i 4 grudnia 2008 r. oraz 15 maja 2009 r.

Odpowiedzialność za powyższe nieprawidłowości ponosi Pan Dyrektor.

Zaniechanie przeprowadzenia lub rozliczenia inwentaryzacji albo przeprowadzenie lub rozliczenie inwentaryzacji w sposób niezgodny z przepisami ustawy o rachunkowości, stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych na podstawie art. 18 pkt 1 ustawy z 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (DzU z 2005 r. nr 14, poz. 114 ze zm.).

W spisach z natury środków pieniężnych oraz papierów wartościowych z 1 i 4 grudnia 2008 r., osoba zdająca i przejmująca kasę, a w spisie z 15 maja 2009 r. osoba zdająca kasę, nie złożyły oświadczeń, że nie wnoszą uwag co do sposobu przeprowadzenia inwentaryzacji.

Przeprowadzając powyższe inwentaryzacje nie przestrzegano też postanowień wewnętrznej instrukcji inwentaryzacyjnej z 1 grudnia 1998 r., gdyż nie przekazywano przewodniczącemu komisji inwentaryzacyjnej informacji o wystąpieniu bądź niewystąpieniu różnic inwentaryzacyjnych.

Inwentaryzacja ciągła środków trwałych w latach 2005 – 2008 oraz od 1 maja 2009 r. do 31 grudnia 2011 r. nie była prowadzona w miesiącach określonych w *Planie inwentaryzacji*.

4. Z naruszeniem art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości do ksiąg rachunkowych 2007 r. nie wprowadzano zapisów dotyczących:

- zobowiązań wobec pracowników ZOZ w łącznej kwocie 134.856 zł, z tytułu podwyżek wynagrodzeń przyznanych na podstawie zarządzenia Dyrektora ZOZ z dnia 5 października 2007 r. Kwotę powyższą wypłacono 29 kwietnia 2008 r., a zaewidencjonowano w księgach rachunkowych w dniu 30 kwietnia 2008 r.;
- zobowiązań w kwocie 650 zł wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń za konsultacje medyczne, zastępstwa ordynatora, transport pacjentów na przeszczep oraz zabezpieczenie ciągłości hemodializ, powstałych w 2007 r. Wynagrodzenia powyższe wypłacono i zaewidencjonowano w 2008 r.

Natomiast do ksiąg rachunkowych 2008 r. nie wprowadzono powstałych w tym okresie zobowiązań z ww. tytułów w łącznej wysokości 3.960 zł, które wypłacono w 2009 r.

Przeprowadzona przez ZOZ w grudniu 2008 r. kontrola kasy ujawniła niedobór w łącznej kwocie 454.447 zł. W powyższej sprawie Pan Dyrektor złożył zawiadomienie do prokuratury o popełnieniu przestępstwa.

5. NIK negatywnie ocenia gospodarowanie majątkiem ZOZ przeznaczonym do likwidacji. W magazynie kasacyjnym nie prowadzono ewidencji urządzeń i sprzętu przeznaczonego do likwidacji.

6. NIK pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, ocenia sposób udzielenia przez ZOZ trzech badanych zamówień publicznych prowadzonych w trybie przetargu nieograniczonego na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (DzU z 2007 r. nr 223, poz. 1655 ze zm.) na *kompleksową usługę utrzymania czystości i dezynfekcji oraz wykonywania czynności pomocniczych przy pacjencie, na dostawę lasera okulistycznego i aparatu echokardiograficznego oraz na dostawę i instalowanie trzech dźwigów osobowo-towarowych*.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- niezgodnego z art. 45 ust. 4 Prawa zamówień publicznych ustalenia wysokości wadium w postępowaniu na *kompleksową usługę utrzymania czystości i dezynfekcji oraz wykonywania czynności pomocniczych przy pacjencie* (ustalono wadium w wysokości 5,24% wartości zamówienia, a wg Prawa zamówień publicznych winno wynosić od 0,5% do 3% wartości zamówienia);
- nierzetelnego sporządzenia specyfikacji istotnych warunków zamówienia w postępowaniu na dostawę *lasera okulistycznego i aparatu echokardiograficznego*, w zakresie kar umownych, skutkujących koniecznością zmiany specyfikacji w trybie art. 38. ust 4 Prawa zamówień publicznych.

Zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 13 lipca 1998 r. w sprawie umowy o udzielenie zamówienia na świadczenie zdrowotne (DzU

nr 93, poz. 592) przeprowadzono dwa konkursy ofert na udzielenie świadczeń zdrowotnych w zakresie *diagnostyki laboratoryjnej, transfuzjologii serologicznej i mikrobiologii przez okres pięciu lat oraz wynajem od ZOZ pomieszczeń laboratorium analitycznego i dzierżawę znajdujących się w nim urządzeń oraz wykonywania procedur kardiologii inwazyjnej w pracowni hemodynamiki na oddziale kardiologicznym przez okres 15 lat oraz wydzierżawienie od ZOZ pomieszczeń oddziału kardiologicznego w celu utworzenia pracowni hemodynamiki.*

Uwagi NIK dotyczą jednak:

- niesporządzenia pisemnej kalkulacji stawki czynszu w postępowaniu na świadczenie usługi *diagnostyki laboratoryjnej, transfuzjologii serologicznej i mikrobiologii przez okres pięciu lat;*
- braku zapisów w umowie *wykonywania procedur kardiologii inwazyjnej w pracowni hemodynamiki* o możliwości nałożenia kar umownych z tytułu nierozpoczęcia wykonywania świadczeń od 1 października 2007 r. oraz niewykonania prac remontowych w terminie.

7. W okresie objętym kontrolą w ZOZ realizowano 13 umów na badania kliniczne leków, w tym zakończono realizację pięciu umów.

Zdaniem NIK, nienależycie zabezpieczono interesy ZOZ w umowach na badania kliniczne leków.

Analiza pięciu umów zawartych z firmami sponsorującymi badania kliniczne leków wykazała, że we wszystkich umowach brak było zapisów określających na podstawie jakich informacji ZOZ wystawiać będzie faktury za wykonane usługi w ramach badań leków oraz informacji o terminach wystawienia faktur, a także o terminach płatności.

W badanych umowach nie wskazano również uprawnienia ZOZ do weryfikacji danych przekazywanych przez firmy sponsorujące badania kliniczne leków będących podstawą wystawienia faktury.

ZOZ nie spowodował dostarczania przez firmy sponsorujące badania kliniczne leków protokołów badania w języku polskim.

Zgodnie z art. 37m ust 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (DzU z 2008 r. nr 45, poz. 271 ze zm.) *protokół badania klinicznego jest dokumentem opisującym cele, plan, metodologię, zagadnienia statystyczne i organizację badania klinicznego.*

ZOZ nie posiadał informacji od głównych badaczy w sprawie zamiaru włączenia pacjenta do badania klinicznego oraz liczby pacjentów, którzy ukończyli badanie.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przechowywania i rozchodowania leków do badań klinicznych.

NIK pozytywnie ocenia podjęte przez Pana Dyrektora działania zmierzające do wyeliminowania stwierdzonych w trakcie kontroli ww. nieprawidłowości, a mianowicie:

- wprowadzenie zarządzeniem Dyrektora ZOZ nr 24/2009 *Instrukcji kontroli finansowej oraz Procedur kontroli finansowej;*

- obciążenie firmy *LIFT-POL* karą umowną w wysokości 27.669 zł z tytułu nieterminowej instalacji dźwigu;
- wprowadzenie w magazynie kasacyjnym ewidencji urządzeń i sprzętu przeznaczonych do likwidacji;
- zmianę zarządzenia nr 12/08 Dyrektora ZOZ *W sprawie trybu i zawierania umów na badanie produktów leczniczych* uwzględniającej obowiązek dostarczania przez firmy sponsorujące protokołów badania w języku polskim oraz dokumentu określającego liczbę osób objętych badaniem za które płaci firma sponsorująca. Ponadto głównych badaczy zobowiązano do zgłaszania dyrekcji ZOZ zamiaru włączenia pacjenta do badania klinicznego oraz liczby pacjentów, którzy ukończyli badanie.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Uzupełnienie polityki rachunkowości ZOZ o opisy: wzajemnego powiązania zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na informatycznych nośnikach danych, algorytmów oraz zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania, systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów, w tym dowodów księgowych.
2. Wykazywanie w polityce rachunkowości aktualnych wersji programów komputerowych używanych do ewidencji finansowo-księgowej.
3. Wyeliminowanie nieprawidłowości w rozliczaniu poleceń wyjazdu służbowego pracowników w zakresie ustalania stawki, według której są rozliczane koszty używania przez pracowników w celach służbowych samochodów prywatnych oraz podawania godzin przejazdów służbowych.
4. Prowadzenie i rozliczanie zgodnie z wymogami ustawy o rachunkowości inwentaryzacji ciągłej rzeczowych aktywów trwałych metodą spisu z natury, inwentaryzacji środków trwałych niskocennych w drodze weryfikacji sald oraz środków pieniężnych i papierów wartościowych w kasie metodą spisu z natury.
5. Przestrzeganie postanowień wewnętrznej instrukcji inwentaryzacyjnej z dnia 1 grudnia 1998 r., w zakresie przekazywania przewodniczącemu komisji inwentaryzacyjnej informacji, o wystąpieniu bądź niewystąpieniu różnic inwentaryzacyjnych oraz realizacji obowiązku składania przez osoby zdające i przejmujące kasę oświadczeń, iż nie wnoszą uwag do sposobu przeprowadzenia inwentaryzacji.
6. Wyeliminowanie przypadków niezgodnego z art. 45 ust. 4 Prawa zamówień publicznych ustalenia wysokości wadium oraz nierzetelnego sporządzenia specyfikacji istotnych warunków zamówienia.
7. Wprowadzanie do ksiąg rachunkowych w postaci zapisu wszystkich zdarzeń, które nastąpiły w danym okresie sprawozdawczym.
8. Wyeliminowanie, w umowach o udzielenie zamówienia na świadczenie zdrowotne, przypadków niesporządzenia pisemnej kalkulacji stawki czynszu oraz braku zapisów o możliwości nałożenia kar umownych z tytułu niewykonania lub nieterminowego wykonania umowy.

9. Należyte zabezpieczanie interesów ZOZ w umowach na badania kliniczne leków m.in. poprzez zamieszczanie postanowień określających: podstawę wystawiania faktur za wykonane usługi, terminy wystawiania faktur i terminy płatności oraz uprawnienie ZOZ do weryfikacji danych będących podstawą wystawiania faktur; zobowiązanie głównych badaczy do zgłaszania dyrekcji ZOZ zamiaru włączenia pacjenta do badania klinicznego oraz liczby pacjentów, którzy ukończyli badanie.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Dyrektora w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Rozdzielnik:

1. Adresat.
2. a/a.